

**Резюме на проект по Фонд „Наука“ № 11014 – Конкурсна сесия 2011:
„Оценка на ефекта от приложение на ендорални и ендоназални апарати в
лечението на пациенти с хабитуално хъркане и обструктивна сънна апнея“
Ръководител: Проф. д-р Цветан Любенов Тончев, дм**

Обструктивната сънна апнея (ОСА) е комплексно разстройство на дишането и съня, което засяга около 9% от възрастните жени и 24% от възрастните мъже. В литературата се появиха много данни за асоциация на ОСА със сърдечно-съдова патология. Въпреки очевидната социална и клинична значимост на ОСА, все още в много от случаите диагнозата е късна, а рядко и се пропуска.

До момента в лечението на ОСА са използвани много видове хирургични интервенции в областта на фаринкса, хипофаринкса, езика и подезичната кост. Резултатите са успешни в голяма част от тях, но са налице и усложнения и понижаване качеството на живот след такива интервенции. През последните години бяха разработени и започнаха да се прилагат радиочестотна апаратура за корекция на меко небце, тонзили, език, носни конхи, увула.

При по-горе споменатите процедури ефективността от лечението е с променлив ефект. Въведоха се ендоназални и ендорални апарати. Те доказаха своето място като добри средства при пациенти с хабитуално хъркане и леки форми на обструктивна сънна апнея. Като техни предимства се изтъкват:

1. Неинвазивна и щадяща методика.
2. Лесна и достъпна техника.
3. Висока икономическа ефективност.
4. Не се налага болничен престой и отсъствие от работа.

Със закупуването на апарат за езофагеална манометрия ще може с голяма вероятност да се определи топиката и причините за хъркането и обструктивната сънна апнея. По този начин ще се намали броя на ненужни хирургични интервенции при недобра преценка за произхода на обструкцията и хъркането.

Цел на изследването:

Да се оцени ефекта от приложението на ендорални и ендоназални апарати в лечението на пациенти с хъркане и ОСА и на тази основа да се разработи приложим комплексен модел за лечение на пациенти с ОСА.

Работна хипотеза:

Микроинвазивните техники и протезите са ново поколение терапевтични средства в лечението на ОСА и могат да допринесат за съществено подобряване на качеството на живот при тези пациенти, както и за снижаване на риска от усложнения. Липсата на достатъчна информираност в медицинските среди и на опит в приложението им у нас, налага разработването на адекватен за българските условия терапевтичен модел с намиране на точното място на микроинвазивните техники и протезите.

Използвани изследователски методи:

- ❖ Сомнографски анализ: Целта е да се отдели по амбулаторен път обструктивната сънна апнея от хъркането и да се предложи евентуално лечение с неинвазивни и микроинвазивни стоматологични и оториноларингологични средства.
- ❖ Ендоскопски анализ: Да се диагностицират патологични проблеми в носа, фаринкса, хипофаринкса и ларинкса.
- ❖ Спиromетрия: Спомагателен анализ за наличие на обструкция в горните и долните дихателни пътища
- ❖ Риноманометрия: анализ на носното дишане
- ❖ Рентгенография и компютърна томография: да се даде оценка за изменения в областта на горна и долна челюст и да се изчисли по определени формули наличие на патология.
- ❖ Стоматологичен статус: преценка от възможността да се използват ендоралните апарати са лечение на хъркане и ОСА.
- ❖ Психологичен статус: при пациенти с тежки форми на хъркане се налага семейна консултация и преглед от психотерапевт.

Характеристика на очаквания принос:

- ❖ Прилагане за първи път България на ендорални и ендоназални апарати в лечението на пациенти с ОСА.
- ❖ Изготвяне на собствена експертиза за ефекта от приложението на ендорални и ендоназални апарати в лечението на пациенти с ОСА.
- ❖ Създаване на адекватен за българските условия алгоритъм за диагностично и терапевтично третиране на пациенти с ОСА, с прецизиране на мястото и ролята на ендоралните и ендоназалните апарати.
- ❖ Натрупване на апаратно и методично обезпечение за разкриване на център (звено) за профилактика и лечение на ОСА.
- ❖ Доказване на предимствата на интердисциплинарния подход в диагностиката и лечението на ОСА (в изследователския екип по проекта са включени УНГ специалисти, лицево-челюстни хирурзи, стоматолози, анатоми, физиолози, психиатри).